המוכר

המוכר °את שדהו בשעת היובל אינו מותר לגאול פחות משתי שנים שנאמר °במספר שני תבואות ימכר לך *היתה שנת שדפון וירקון או שנת שביעית אינו עולה א) מן המנין, נרה או הובירה עולה לו מן המנין רבי ג) אליעזר אומר מכרה לו לפני ראש השנה והיא מליאה פירות הרי זה אוכל ממנה שלש תבואות בשתי שנים:

גמ' המוכר שדהו בשעת היובל וכו', אינו גואל לא קתני אלא אינו מותר לגאול אלמא ג) קסבר איסורא נמי איכא דאפילו קרקושי זוזי נמי אסור, ד) ולא מיבעיא מוכר דקאי בעשה דכתיב °במספר שני תבואות ימכר לך אלא אפילו לוקח נמי קאי בעשה דבעינן °שנים תקנה וליכא. *איתמר המוכר שדהו בשנת היובל עצמה רב אמר מכורה ויוצאה ושמואל אמר אינה מכורה כל עיקר מאי טעמא דשמואל קל וחומר: *ומה מכורה כבר יוצאה ה) שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר, ורב לא אמרינן קל וחומר כי ה"ג *והתניא יכול ימכור אדם את בתו כשהיא נערה אמרת קל וחומר ומה מכורה כבר יוצאה עכשיו שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר התם לא הדרא מיזדבנא הכא הדרא מיזדבנא מיתיבי אחר היובל שנים תקנה ו) מלמד שמוכרין סמוך ליובל ז) מופלג מן היובל מנין ת"ל °לפי רוב השנים ולפי מעוט השנים ובשנת היובל עצמה לא ימכור ואם מכר אינה מכורה אמר לך רב אינה מכורה למספר שני תבואות אבל מכורה היא ויוצאה, ולא איזדבוני מיזבנה תיקום ברשותיה עד בתר יובל ובתר יובל ניכליה שני תבואות ונהדרה מי לא תניא אכלה שנה אחת לפני היובל משלימין לו שנה אחרת אחר היובל התם נחית לאכילה הכא לא נחית לאכילה ח). אמר רב ענן שמעית מיניה דמר שמואל תרתי: חדא ח) הך ואידך ב) °המוכר עבדו לעובד כוכבים או ג) בחוצה לארץ יצא לחירות חדא הדרי זביני וחדא לא הדרי זביני ולא ידענא הי מיניה, אמר רב יוסף ניחזי אנן מדתניא ט) בברייתא המוכר עבדו ד) בח"ל יצא לחירות וצריך גט שיחרור מרבו שני ש"מ י) מדקרי ליה לשני רבו אלמא לא הדרי זביני וכי קאמר שמואל הכא אינה מכורה יא) ומעות חוזרין ורב

א) [גיטין מד:] ב) [שם מג:] ג) [נ"ל לחוצה] ד) [נ"ל לח"ל]

המוכר בשעת היובל · בזמן שהיובל נוהג: **פחות משתי שנים** · אבל לאחר שתי שנים אם רוצה לפדותה פודה בעל כרחו של לוקח ונותן לו לפי מה שמכרה כדכתיב (ויקרא כה) וחשב את שני ממכרו שמחשב כמה שנים משמכרה עד היובל ומחלק אור הדמים לפי השנים כגון אם מכרה קודם היובל עשר שנים בעשר ליטרין נמצא שמכר פירות של כל שנה ושנה (א) בליטרא שהרי סתם מכירה אינה אלא עד היובל הלכך אם שהתה ביד לוקח ה' שנים ואח"כ בא מוכר לגאלה מנכה לו לוקח ה' ליטרין ליטרא לכל שנה שאכלה שכך עלה חשבון כשגאלה מתחילה: **אינו עולה מן המנין** · דהתי שנים דהאי שני תבואות כתיב שתי שנים הראוין לתבואה תשהה ביד לוקח אבל היתה שנה הראויה לתבואה ונרה ולא זרעה או הובירה שהניחה בורה שאפי' ניר לא עשה בה איהו אפסיד אנפשיה ועולה לו במנין שתי השנים: **שלש תבואות** · אותה יב] העומדת בה בשעת קנייה ושתי תבואות בשתי שנים שתהא בידו: **גמ' אינו גואל לא קתני** · דליהוי משמע אינו דין שיטפו את הלוקח להחזיר לו בפדיון בפחות משתי שנים: **דאפילו קרקושי יג] נמי אסור** · למוכר להראות זוזין ללוקח כדי שייטב בעיניו להחזירה לו: **שנים תקנה** · יד] במספר שנים אחר היובל תקנה דמשמע שתהא קניה לו שתי שנים ואי מהדר ליה מקמי הכי עובר בעשה: **מכורה ויוצאה** · ביובל והוא הלוקח איבד מעותיו: **אינה מכורה כל עיקר** · והמעות חוזרין: **מכורה כבר** · קודם היובל (ב): אמה העברייה יוצאה בסימני נערות כדתניא (קדושין דף ד.) ויצאה חנם אלו ימי נערות: **הכא** · בתו שמכר בקטנתה ויצאה בת חורין בסימני נערות לא הדרא ומזדבנא לעולם כדאמרינן (קדושין דף יח.) ואין אדם מוכר בתו לשפחות אחר שפחות דנפקא לן מבגדו בה כיון שבגד בה שמכרה לשפחות שוב אינו יכול למוכרה הלכך יציאה גמורה היא ואיכא למימר ק"ו דאי מוזדבן לה בימי נערות דאינה מכורה אבל שדה היוצאה לבעלים ביובל הדרא ומזדבנא לאחר היובל אם ירצה הלכך בשנת היובל נמי רשאי למוכרה ויוצאה לו בחנם: **אחר היובל** · משמע אחר היובל מיד: **שנים תקנה** · שאם תקנה שדה תהא בידך שתי שנים בעל כרחו של מוכר ואפילו הוא רוצה לפדותה: **לפי רוב השנים** · שיהיה עד היובל תרבה מקנתו תמכרנה ביוקר שהרי עד היובל תהא קנויה לו אם לא יפדנה ולפי מעוט השנים תמכרנה בזול כדי שלא תונה את חבירך ושמעינן מהאך קרא דמוכרין בין בסמוך ליובל טו] שעבר בין מופלג ממנו כמה שנים: **למספר שני תבואות** · שלא תשהה ביד הלוקח כלום שהרי בתוכה שנה עצמה לקחה מידו אבל מכורה היא לכך שיאבד מעותיו: **ופרכי' ולאי איזדבוני מוזדבנא** טז] לאחר שתי שנים ליהדרה בחנם בשביל יובל שעבר עליה מי לא תניא וכו': **נחית לאכילה** · שהרי קודם היובל התחיל לאוכלה הלכך מקיימינא ליה קרא כדכתיב שני תבואות אבל הקונה בשנת היובל לא נחית לאכילה: **חדא הך** · דאמר שמואל אינה מכורה כל עיקר: **יצא לחירות** · דהמוכר עבדו לעובד כוכבים קונסין אותו לפדותו ויפטרנו לחירות משום דאפקעיה ממצות וכן המוכר עבדו אפי' לישראל בחוצה לארץ יצא לחירות: **חדא הדרי וביני** · מחדא מהנך תרתי שמעית מיניה דמר שמואל שהמקח בטל והמעות חוזרין: או מהך דהמוכר שדהו בשנת היובל עצמה או מהך דהמוכר עבדו לישראל בחוצה לארץ: **וחדא לא הדרי וביני** · אלא הלוקח מפסיד המעות ולא ידענא בהי מינייהו המקח בטל ואי קשיא פשיטא דמהך דהמוכר שדהו בשנת היובל קאמר שמואל דהמקח בטל והמעות חוזרין, דאם מעות אבודין מאי איכא בין רב לשמואל: איכא בינייהו יז] אי שמיט לוקח וקצנן אילנות שהיו בה לרב דאמר מכורה היא שדה הדרא יח] ואילנות דקץ קץ לשמואל דאמר אינה מכורה ומעות מתנה הדרי אילנות ואע"ג דלוקח לא שקל זוזי אי נמי כגון שמכר עמה מטלטלין והחזיק לוקח בקרקעות ולא משך המטלטלין דקיימא לן (קדושין כו.) נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות בכסף בשטר ובחזקה ואין צריך משיכה לרב דאמר מכורה ויוצאה שדה הדרא ומטלטלין מיקנו לשמואל דאמר אינה מכורה ומעות מתנה לא מיקנו מטלטלי דחזקה דקרקע לא הויא חזקה: **אלמא לא הדרי וביני** · והלוקח מפסיד וכיון דבההיא אזין דלא הדרי זביני ודאי כי אמר שמואל בהא אינה מכורה ומעות חוזרין:

המוכר · היתה שנת שדפון וירקון או שביעית אינה עולה לו מן המנין · בפ' המקבל (ב"מ דף קו:) מפרש שהשדפון וירקון הוה נמי כמו כן בכל העולם דאי יט] השדפון בבאגא בההי לא תנן דעולה לו מן המנין דיקא נמי דקתני דומיא דשביעית שאסור לזרוע בו (בכל העולם): **נרה או** הובירה עולה לו מן המנין · בגמרא מפרש אמאי תנא נרה כיון דתנא הובירה דעולה כ"ש נרה והוה מצי למימר לא זו אף זו קתני: **התם לא** הדרא ומזבנא · פי' רש"י בתו שמכרה בקטנותה ויצאה בת חורין בסימני נערות לא הדרא ומזבנא כדאמר בקדושין (דף יח. וסס) דאין אדם מוכר בתו לשפחות אחר שפחות כדנפקא לן מבגדו בה כיון שבגד בה שמכרה לשפחות שוב אינו יכול למוכרה הלכך יציאה גמורה היא ואיכא למימר ק"ו עכ"ל ול"נ דהא פלוגתא דתנאי היא התם לכך פירש ר"י דאפי' למ"ד בעלמא דאדם מוכר בתו לשפחות אחר שפחות היכא דהביאה סימנים מיהא [מודה דלא מזדבנא] איכא ק"ו (דלא מזדבנא) מיהו ק"ק גבי מוכר שדהו נמי אתיא מהאי ק"ו דלא תימכר עוד מיהו יש לחלק דלא דמיא לק"ו דבתו כיון שבאו לה סימני נערות כ] לא יפרקו עוד מעליה אבל מוכר שדהו בשעת היובל אין הק"ו טוב כל כך כמו גבי מוכר בתו שהרי היובל יעבור ויהיה כבתחלה ועוד יש לפרש כמו שפרש"י לפי שאין אדם מוכר בתו לשפחות אחר שפחות ואע"ג דפליגי בה תנאי מיהו קיימא לן כר"ש דסבירא ליה התם דאסור למכור: **ולא** ידענא הי מינייהו המקח בטל · ואי קשיא פשיטא דהאך דהמוכר שדהו בשנת היובל קאמר שמואל דהמקח בטל ומעות חוזרים דאי מעות אבודין

רבינו גרשום

[בשעת היובל · בזמן שהיובל נוהג: אין מותר לינאל · שדהו מיד הלוקח עד לאחר ב' שנים למכירתו: שנא' במספר שני תבואות ימכר לך' כלומר שתהא ברשות הלוקח ב' שנים (ואם)[או] יותר וכשהוא גואלה מחשב הדמים שנתן לו הלוקח בשביל השדה כנגד השנים שמשעת המכירה ועד היובל וכמה שמגיע לכל השנה מן הדמים כן ינכה לו הלוקח למוכר לפי השנים שהיתה ברשות הלוקח שנאמר וחשב המוכר את שני ממכרו שהיתה ברשות הלוקח ולפיכן ינכה מדמי גאולתו לפי חשבון דמי השנים ויחזור לו המותר מן הדמים ויקבל שדהו דכתיב והשיב את העודף לאיש אשר מכר לו ושב לאחוזתו: היו אותן ב' שנים שהיתה ביד הלוקח שנת שדפון וירקון שלא גדלה התבואה או היתה שנה אחת מהן שביעית] אינה עולה לו מן המנין ממנין שני תבואות אלא צריך לתניתה עוד ברשותו ב' שנים הראויות לזריעה ולתבוא' והא דאמרן דאינן עולה לו מן המנין הני מילי באונס בידי שמים כה"ג אבל אם פשע בה [שלא זרע] (שנרה ולא זרעה או הובירה שלא נרה ולא זרעה) עולה לו מן המנין ב' שנים ואע"ג דלא היה בהו תבואות הראשונה חשוב לגאלה לאחר לסוף ב' שנים: [ר' אליעזר אומר · פעמים שיאכל הלוקח שלש תבואות בב' שנים כיצד אם מכרה לו כשהיא מלאה פירות לפני ר"ה הרי זה אוכל אותן פירות העומדות ולסוף שנה הנכנסת תבואה אחרת ולשנה השנית תבואה שלישית: אלמא דאיסורא נמי איכא אם יגאלנה קודם השלמת ב' שנים דאפי' קרקושי זוזי נמי אסיר כלומר שאסור לו למוכר אפי' להראות הזוזים השמורים לצורך הפדיון ללוקח בתוך אותם ב' שנים [illegible] שתהא ברשותו: אפי' לוקח נמי [illegible] לו שגאלנה בתוך אותן ב' שנים:

א א מיי' פי"א מהל' שמטה ויובל הלכה ט:

ב ב מיי' שם הלכה י:

ג ג מיי' שם הלכה יא:

ד ד מיי' שם הלכה ו:

ה ה מיי' שם הלכה יט:

ו ו מיי' שם הלכה יא:

ז ז מיי' פ"ד מהלכות עבדים הלכה א:

ח ח מיי' פי"א מהלכות שמטה הלכה יב:

ט ט מיי' פ"ח מהלכות עבדים הלכה ו:

י י מיי' פי"א מהלכות שמטה הלכה יא:

גיטין מד:

ב"מ קי:

שיטה מקובצת

א] שלה לו מן: ב] רבי אליעזר אומר מכרה לו לפני ראש השנה נליון תימה אמאי נקט לפני ר"ה הא אמרינן לעיל [illegible] דשתי שנים האמורים בשדה אחוזה [illegible] הרא"ש ז"ל: ג] אלמא איסורא [illegible] נמי איכא דאפי' קרקושי [illegible]

קאי בעשה : אם יקבל הדמים : דבעינן שנים תקנה : ב' שנים שלמים וליכא : רב אמר מכורה [illegible]

ז"ל : ס] יוצאה עכשיו שאינה : ו] מלמד שמוכרין סמוך ליובל [illegible] ז] מופלג מן היובל מנין [illegible]

[illegible]

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה פחות וכו' שנה ושנה בליטרא עד היובל לגאלה: (ב) ד"ה מכורה וכו' ביובל קס"ד ואח"כ מ"ה ויצאה עכשיו דאמה העברייה:

גליון הש"ס גמ' שאינה מכורה · עיין מכות דף יא ע"ב תוס' ד"ה אמר אביי:

ויקרא כה: טז

במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך במספר שני תבואות ימכר לך

טז לפי רוב השנים תרבה מקנתו ולפי מעוט השנים תמעיט מקנתו כי מספר תבואות הוא מוכר לך

נושא

איסור על המוכר והלוקח לקנות בחזרה שדה שנמכר בתוך שנתיים

נושא

המוכר שדהו בשנת היובל עצמה מח' רב ושמואל

[רב-מכורה ויוצאה (והלוקח איבד מעותיו)

לשמואל-אינה מכורה כל עיקר (ומעותיו חוזרין)]

מקנה

קושיות על רב

נושא

ניסיון לתאם ב' פסקים של שמואל עם ב' הלכות, ובאחד פסק דאינה מכורה ומעות חוזרין ובשני פסק דהמקח אינו חוזר, את ההלכות הם:

א-מכירת שדה בשנת היובל עצמו

ב-מכירת עבד [illegible]